

Amts 2den Valgkreds (Klein) har taget noget feil; jeg tror ikke, at den ærede Krigsminister har tænkt tilstræffelig over denne Sag. Havde han haft tilstræffelig klare Tanker i saa Henseende, synes det mig, at det baade for Folk og for Land havde været rigtigt, om han havde betroet dem til denne Sag; det vil dog blive en Nødvendighed, hvis man tænker at sætte denne Sag igjennem ad loblig Wei, at man gjør Landet opmærksom paa, hvorledes Landet skal tilveiebringe Midlerne dertil, et Land, hvor der i Nar, i visse Egne af Sylland i alt Fald, har været næsten Misvæxt, et Land, som i det sidste Nar har været i stadig vedvarende Nedgang paa alle økonomiske Omraader, en Nedgang, som har rammet ikke alene de Fattige, hvem den naturligtvis altid rammer haardest, men ogsaa har rammet hele Middelfstanden, ja selv de Folk, som ere vante til at leve af deres Penge. Jeg tror, at der var god Anledning for den ærede Minister til under saadanne Forhold at udtale — ogsaa her i Salen — sine Tanker om, hvorledes Midlerne dertil kunne tilveiebringes; og naar han ikke har udtalt det, saa har jeg en Mistanke om, at de Tanker ikke ere saa klare og fyldestgjørende, som de kunde være. — Jeg skal nu sige, at med Hensyn til de forskjellige Bevægelser, der have været her i Landet, og de forskjellige Strømninger, som ere her i Forsvarssagen, er der en Strømning, for hvilken jeg har overordentlig ringe Respekt, og af hvis Følelses Styrke jeg ikke har noget overvældende Indtryk, og det er den hos de Folk, der aldrig have villet sætte Forsvarssagen i Forbindelse med en Indkomststat; af de Folk har jeg en bestemt Opfattelse, af deres Stilling til Forsvarssagen har jeg en bestemt Opfattelse, som jeg dog ikke vil tillade mig at formulere her. Derimod gives der indenfor Selvbefatterne Folk, om hvis oprigtige Hjertelag jeg ikke har den fjerneste Tvivl, og for hvis Offerberedvillighed jeg for Resten har den største Respekt, jeg har paa Listerne over dem set enkelte Mænd, om hvilke jeg har maattet beundre, at de have kunnet yde saa Meget. Uagtet jeg efter det offentlige Regnskab over Selvbefattningen ikke har kunnet blive klar over, hvorledes Selvbefattningen har kunnet udrette saa Meget, som den har udrettet, idet den jo har ført det ene Fort op efter det andet, føler jeg mig dog overbevist om, at der iblandt Deltagerne i den er Folk, som handler fuldt ud af virkelig Hjertelag, og fordi de tro at handle rigtig. Jeg tror imidlertid, at det er den allerstørste Feiltagelse, der kan tænkes, og jeg skal i den Henseende paa-beraabe mig Historiens Vidnesbyrd, ikke Na-

turhistoriens — saaledes som det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagb), der talte om Wien, som vender Braaden mod dem, den ser — jeg tror ikke, det er rigtigt, at Smaastater vende Braaden til — men derimod den virkelige Histories. Det forekommer mig, at hele den nyere Tids Historie gaar i en ganske anden Retning end den, der fremstilles fra den anden Side. Jeg tror, at man skal have Sansselighed ved i den nyere Tid at nævne en eneste lille Stat, som for Alvor har haft Spørgsmaalet fremme om Forsvarets Ordning, og for hvis Selvstændighed dette har haft den allermindeste Betydning. Jeg tror endog, at vi selv kunne sige, at det havde været heldigt for os, om vi i 1864 slet ikke havde forsøgt noget Forsvar. Jeg tror, at vi med det Forsvar, vi forsøgte i 1864, hvori Mange fra forskjellige Samfundslag led og stred, ikke naaede noget Andet, end at vi gavede vore Fjender Noget, hvormed de kunde dække det Overfald, som de begik paa os. Vi naaede ikke Andet end at give dem Leilighed til at skrive en Krigshistorie om de store, feirrige Bedrifter, de havde øvet imod os ved at slaa sig sammen, 80 Millioner, mod et Par Millioner. Det synes jeg var det, vi naaede i den Sag, og jeg tror, at hvis vi slet intet Forsvar havde stillet op, saa havde vor Stilling overfor vore Fjender ikke været i fjerneste Maade værre. Jeg tror, at Overfaldet saa vilde have strakt sig mindre vidt, end det gjorde, og jeg tror, at de nationale Strømninger, og den almindelige europæiske Retsbevidsthed — som jeg skal indrømme er til Stede, om end kun svagt — vilde have været stærkere til Fordel for Danmark end den, netop fordi vi blev ved at lade os styde ned Gang efter Gang, netop fordi vi søgte at stille et saadant Forsvar op, blev. Jeg tror heller ikke, at man kan nævne en eneste anden Stat, for hvis Selvstændighed Spørgsmaalet om dens Forsvarssag i Virkeligheden i den nyere Tid har haft nogen Betydning. Vi have set — det kunne vi godt sige — at baade for de smaa tyske Stater og for Staterne paa den tyrkisk-græske Halvø er Spørgsmaalet om deres Eksistens og Fremgang i vor Tid bleven afgjort efter helt andre Strømninger end efter Spørgsmaalet om, hvordan de havde deres Forsvarsvæsen indrettet. Jeg er bange for, at af Balkanstaterne vil Bulgarien, som har sit Forsvarsvæsen i en brillant Orden, komme værst afsted, medens Serbien, hvor Forsvarsvæsenet, efter hvad der har forlydt, skal være temmelig daarlig ordnet, netop bliver den Stat, som klarer sig bedst. Jeg tror ogsaa, at Erfaringen fra Tredserne, om de smaa